

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj na neverejnom zasadnutí konanom 18. januára 2016 v trestnej veci obvinených **I. Á. a spol.** pre pokračovací zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona a iné, o sťažnosti obvineného **J. R.** proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 54/2014, z 18. decembra 2015 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného **J. R.**
sa z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, uznesením sp. zn. Tp 54/2014 z 18. decembra 2015, podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosť obvineného **J. R.** o prepustenie z väzby na slobodu. Podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. písomný sľub obvineného **J. R.** sudca pre prípravné konanie neprijal. Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. neuložil nad obvineným **J. R.** dohľad probačného a mediačného úradníka.

Proti rozhodnutiu sudcu pre prípravné konanie podal obvinený **J. R.** v zákonnej lehote písomnú sťažnosť prostredníctvom svojho obhajcu. V súvislosti s dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku v sťažnosti uviedol, že ak sa striedavo zdržiava na Slovensku a v Maďarsku, nemožno túto skutočnosť vyhodnotiť ako podklad pre dôvodnosť obavy, že sa bude vyhýbať trestnému stíhaniu. Svedčí o tom aj samotná skutočnosť, že v čase vzatia do väzby sa zdržiaval na území Slovenska. Dôvody, pre ktoré sa zdržiava v zahraničí, dostatočne vysvetlil a je len porušením ustanovenia § 79 ods. 2 Trestného poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní, že napriek svojej povinnosti skúmať

v každom štádiu trestného konania existenciu dôvodov väzby, žiadnym spôsobom tieto skutočnosti nepreverili a nedoložili. Súd v tomto smere nebral do úvahy jeho tvrdenia, že na území Slovenska vlastní nehnuteľnosť, v ktorej sa počas pracovného týždňa zdržiava. Poukázal na svoje rodinné pomery, ktoré sa podstatným spôsobom zhoršili. U jeho maloletého syna J. Á. R. sa v súčasnej dobe prejavili závažné psychologické problémy spojené s jeho väzobným stíhaním. Jeho syn jednak pre svoj nízky vek (nar. 8. januára 2008) a s ohľadom na jeho umiestnenie v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica, ho osobne nevidel po dobu 17 mesiacov, čo u neho podstatným spôsobom malo vplyv na zhoršenie jeho zdravotného stavu. Podľa názoru sťažovateľa dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, c/ Tr. por. pominuli a keďže zároveň neexistujú, žiada, aby bol z väzby prepustený na slobodu. V prípade, ak dôvody väzby podľa prokurátora a súdu trvajú naďalej, navrhuje väzbu nahradiť písomným sľubom alebo dohľadom tak, ako to má na mysli § 80 Tr. por. V závere žiadal o zrušenie napadnutého uznesenia a prepustenie z väzby na slobodu.

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Najvyšší súd, ako nadriadený orgán, v lehote stanovenej § 192 ods. 3 Tr. por. v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. por., v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, potom ako nezamietol sťažnosť z dôvodov § 193 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ Tr. por., na základe sťažnosti preskúmal napadnuté výroky uznesenia, a to zo všetkých hľadísk, bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené, a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré by mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky, či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných (mimo trestných právnych) predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku.

Sťažnosť proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie je prípustná v súlade s ustanoveniami § 83 ods. 1, § 185 ods. 1, ods. 2 Tr. por., bola podaná oprávnenou osobou v zmysle § 186 ods. 1, ods. 2 Tr. por. v lehote stanovenej § 187 ods. 1 Tr. por. a v súlade s 189 ods. 3 Tr. por. obhajca sťažnosť odôvodnil.

Z predloženého súdneho spisu vyplýva, že sudca pre prípravné konanie konal o žiadosti obvineného na podklade postúpenia žiadosti prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorý bol súdom prevzatý 14. decembra 2015. Zo spisu ďalej vyplýva, že návrh prokurátora na nevyhovenie žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu bol obvinenému a jeho obhajcovi doručený pred jeho výsluchom, o čom svedčí vyjadrenie obvineného (zápisnica o jeho výsluchu z 18. decembra 2015), pričom obvinený uviedol, že návrh prokurátora mu bol doručený a s týmto sa oboznámil.

Najvyšší súd sa stotožnil s výrokmi uznesenia sudcu pre prípravné konanie, ktoré boli napadnuté sťažnosťou obvineného J. R..

Z vyšetrovacieho a súdneho spisu vyplýva, že vyšetrovateľ Policajného zboru, Prezídia Policajného zboru, Národná kriminálna agentúra, národná jednotka finančnej polície, expositúra Stred - Banská Bystrica uznesením, ČVS: PPZ-128/NKA-FP-ST-2014, z 25. júna 2014 vzniesol obvinenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku obvineným I. Á., J. R. a spol. pre pokračovací zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona spáchaného v jednočinnom súbehu so zločinom skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona a iné, na skutkovom základe, ktorý je podrobne rozpísaný v predchádzajúcich súdnych rozhodnutiach.

Najvyšší súd nemá pochybnosti o tom, že sú splnené všetky formálne podmienky väzby obvineného J. R.. Rovnako mal za preukázané, že existujú v prípade obvineného J. R. základné materiálne podmienky väzby.

Účelom väzby je zabezpečiť osobu obvineného pre trestné konanie a výkon trestu (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.). Jej účelom je tiež zabrániť obvinenému, aby maril a sťažoval uskutočnenie dôkazov (§ 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), prípadne chrániť spoločnosť pred dokonaním trestného činu alebo pred jeho opakovaním či pokračovaním (§ 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Konkrétne skutočnosti, ako zákonná podmienka odôvodňujúca väzbu obvineného podľa tohto ustanovenia, musia byť preukázané nielen pri vzatí do väzby, ale musia pretrvávať počas celej väzby obvineného.

Ustanovenie § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. určuje podmienky tzv. útekovej väzby a ustanovenie § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. určuje podmienky tzv. preventívnej väzby.

Pokračovaním v trestnej činnosti sa pritom rozumie nielen opakovanie toho trestného činu, ale aj spáchanie trestného činu tej istej povahy.

Sudca pre prípravné konanie v napadnutom uznesení podrobne rozpisal skutkové a právne dôvody, ktoré odôvodňujú existenciu dôvodnej obavy z útekovej i preventívnej väzby. V dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu a pri existencii kvalifikovaného rozhodnutia súdu prvého stupňa nadriadenému súdu nezostáva nič iné, len v podrobnostiach poukázať na veľmi správne a erudované dôvody, na ktorých sudca pre prípravné konanie založil svoje rozhodnutie.

Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Pri aplikácii citovaného ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky vyplýva povinnosť pre súd skúmať podmienky väzby aj v súlade s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor), vzhľadom k tomu, že väzbou dochádza k zásahu do jedného zo základných práv a slobôd priznaných článkom 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 5 ods. 1 Dohovoru.

Dôvody väzby, ktoré vyplývajú z článku 5 ods. 1 písm. c/ Dohovoru, sú stavané alternatívne. Na vzatie do väzby a držanie v nej preto postačuje akýkoľvek stav uvedených dôvodov, teda dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu a potreba zabrániť osobe v páchaní trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní.

Stavu veci a zákonu zodpovedá aj rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie v tej časti výroku napadnutého uznesenia, ktorým zamietol nahradenie väzby procesnými prostriedkami, a to písomným sľubom a nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka. Aj v tomto prípade nadriadený súd poukazuje na správne dôvody, ktoré obsahuje napadnuté uznesenie k časti výroku, ktorým boli zamietnuté procesné prostriedky nahradenia väzby a nebola nahradená väzba dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Najvyšší súd nepovažuje ponúknuté procesné prostriedky obvinenými za dostatočné na náhradu väzby. Tento názor primárne opiera o okolnosti prípadu, keď obvinený je dôvodne podozrivý zo spáchania rozsiahlej daňovej trestnej činnosti s nezanedbateľným stupňom sofistikovanosti. V súvislosti s osobou obvineného J. R. nemožno opomenúť jeho skúsenosti s protiprávnym konaním, ktoré pri výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie popísal. Rovnako nemožno opomenúť ani jeho sociálne väzby, keď ako cudzí štátny príslušník má na území domovského štátu najbližších rodinných príslušníkov, pričom sám pri výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie uviedol, že pravidelne navštevuje syna v Maďarskej republike. Záver najvyššieho súdu, podľa ktorého nepovažuje ponúknuté procesné prostriedky za dostatočnú náhradu väzby v prípade obvineného, vyplýva z povinnosti súdu pôsobiť na upevňovanie zákonnosti, t.j. na dôsledné zachovávanie zákona.

Podľa výsledkov prieskumu napadnutého uznesenia a konania, ktoré mu predchádzalo, nadriadeným súdom neboli zistené také pochybenia pri aplikácii práva hmotného a procesného sudcom pre prípravné konanie alebo orgánmi činnými v prípravnom konaní, ktoré by odôvodňovali zrušenie napadnutého uznesenia a preto podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. najvyšší súd sťažnosť obvineného J. R. zamietol ako nedôvodnú.

V závere najvyšší súd poukazuje na vyslovený záver senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z uznesenia sp. zn. 2 Tost 34/2015 zo 14. októbra 2015, konkrétne str. 9 a 10, kde je jednoznačne konštatované, že obvinenému začala lehota trvania väzby plynúť dňom 24. júna 2014 a vzhľadom na väzbu v prípravnom konaní v prerokúvanom prípade, táto uplynie 24. januára 2016.

Procesná činnosť orgánov prípravného konania sa v jeho ďalšom priebehu bude musieť prispôbiť režimu ust. § 76 ods. 7 Trestného poriadku.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 18. januára 2016

JUDr. Gabriela Š i m o n o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Sylvia Machalová